

Lisätiedot:

yhdyskuntatoimen johtaja Marianna Harju , puh. 050 304 1234
kaupunginlakimies Lena Filipsson-Korento, puh. 050 354 0121
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

HSL:n ja sen jäsenkuntien edustajat ovat keskustelleet tarpeesta muuttaa HSL:n perussopimusta. Vuonna 2023 perussopimusta lähdettiin päivittämään lähinnä ns. teknisten muutosten osalta. Merkittävämmät muutokset edellyttävät jäsenkuntien yhteistä valmistelua ja päätöksentekoa.

Kauniaisissa on usein keskusteltu perussopimuksen muuttamisen tarpeesta ja etenkin tarpeesta saada oma poliittinen edustus mukaan hallitustyöskentelyyn. Aiemmin Kauniaisilla oli varajäsenpaikka HSL:n hallituksessa, mutta kuntayhtymän laajenemisen myötä pienimmille jäsenkunnille ei riittänyt poliittista edustajapaikkaa, vaan ne joutuivat tyytymään asiantuntijaedustukseen. Tilanne ei Kauniaisten näkökulmasta ole tyydyttävä. KUUMA-kunnilla on oma tapansa järjestää yhteinen edustus, mutta Kauniaisilta ja Siuntiolta kyseinen edustus puuttuu kokonaan. On huomattava, että HSL:n hallituksen käsittelemät asiat ja tekemät päätökset ovat luonteeltaan poliittisia, jolloin kaikkien jäsenkuntien tulisi voida olla mukana niitä käsiteltäessä. Joukkoliikenne on vahvasti kuntapolitiikkaa, ja poliittiset päättäjät pystyvät eri tavalla vaikuttamaan poliittisissa keskusteluissa kuin asiantuntijaedustajat, jotka ovat yleensä poliittisesti sitoutumattomia virkamiehiä. HSL:n hallitus tekee seudullisen liikennejärjestelmän kannalta merkittäviä päätöksiä, joihin jäsenkuntien odotetaan sitoutuvan. Esimerkkinä mainittakoon Helsingin seudun MAL-sopimus, jonka liikenneosion hyväksyy kaikkien jäsenkuntien osalta HSL:n hallitus. Sitoutuminen päätöksiin jää kuitenkin helposti vajaaksi ilman poliittista edustusta päätöksenteossa.

Tulevan kevään aikana on tarkoitus ryhtyä työstämään perussopimuksen muutosta. Alustavasti on prosessista todettavissa seuraavaa:

- HSL toimittaa tammikuussa ensimmäisen muutosversion, joka pohjautunee syksyllä alustavasti työstettyyn teknisiin muutoksiin käsittelevään versioon.
- Seuraava kokous on sovittu to 25.1. HSL:n ja pks-kuntien kesken. Silloin ruvetaan työstämään muutosversiota yhdessä.
- Tämän jälkeen tulee kunnille mahdollisuus käsitellä muutosversio sisäisesti.
- 7.3. pidetään kaikkien HSL:n jäsenkuntien yhteinen kokous, jossa sovitaan lopullinen versio kuntien hyväksyttäväksi.
- Hyväksymiskäsittelyyn varataan 2-3 kk aikaa.

On tarkoituksenmukaista koota tammikuun yhteiseen valmistelukokoukseen Kauniaisten tärkeimmät näkökannat eteenpäin vietäviksi. Kauniaisten edustajan neuvottelumandaatin määrittelemiseksi asia tuodaan jo tässä vaiheessa poliittiseen käsittelyyn.

Merkittävin muutostarve liittyy edellä selostetusti poliittisen edustuksen puutteeseen HSL:n hallituksessa. Nykyisessä sopimuksessa asia on ilmaistu seuraavasti (voimassa oleva perussopimus kokonaisuudessaan esityslistan **oheismateriaalina**):

16 § Hallituksen kokoonpano ja äänimäärä

Hallituksen paikkajako määräytyy jäsenkuntien tämän perussopimuksen 12 §:n mukaisten ääniosuuksien suhteessa. Hallituksessa on enintään 14 jäsentä. Kullekin jäsenelle valitaan henkilökohtainen varajäsen. Kullakin jäsenellä on kokouksessa yksi (1) ääni. Hallituksen kokoonpano on sovittava sellaiseksi, että se vastaa jäsenkuntien valtuustoissa edustettuina olevien eri ryhmien kuntavaaleissa saamaa ääniosuutta HSL:n alueella vaalilaissa säädetyn suhteellisuusperiaatteen mukaisesti.

Varajäsenellä on aina läsnäolo- ja puheoikeus hallituksen kokouksissa edellyttäen, että hän on edustamansa kunnan ainoa edustaja hallituksen kokouksissa. Asukasluvultaan suurin kunta nimeää hallituksen puheenjohtajan.

Jäsenkunta voi nimittää hallitukseen asiantuntijaedustajan ja tämän varaedustajan. Jäsenkunnan asiantuntijaedustajalla on läsnäolo- ja puheoikeus hallituksen kokouksissa. HSL:n hallitus päättää muiden asiantuntijoiden läsnäolo- ja puheoikeudesta hallituksen kokouksissa hallintosäännön mukaisesti.

Hallituksen paikkajakoa tarkistetaan yhtymäkokouksessa äänioikeuksien muuttuessa kuntavaalikausittain.

Hallituksen toimikausi on neljä vuotta.

Perussopimuksen 12 § mukaan jäsenkuntien äänivalta jakautuu asukaslukujen suhteessa kuitenkin siten, että yhden kunnan ääniosuus voi olla enintään 50 %. Tällä hetkellä hallituspaikat jakautuvat jäsenkuntien kesken seuraavasti:

Helsinki: 7 jäsentä, 7 varajäsentä (joista valittu puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja)

Espoo: 3 jäsentä, 3 varajäsentä

Vantaa: 3 jäsentä, 2 varajäsentä

Kirkkonummi: 1 jäsen

Tuusula: 1 varajäsen

Kerava: 1 varajäsen

Ilman hallitusedustusta ovat Kauniainen ja Siuntio. Sipoo on edustettuna välillisesti KUUMA-kuntana.

Perussopimuksen mukaan jäsenkunta voi nimittää hallitukseen asiantuntijaedustajan ja tälle varaedustajan. Kauniaisissa asiantuntijaedustajaksi on nimetty kaupunginjohtaja ja varaedustajaksi yhdyskuntatoimen johtaja. Tämä mahdollisuus on kaikilla jäsenkunnilla, ei ainoastaan niillä, joilla ei ole hallituspaikkaa. Lisäksi hallitukseen nimetyllä varajäsenellä on aina läsnäolo- ja puheoikeus hallituksen kokouksissa edellyttäen, että hän on edustamansa kunnan ainoa edustaja hallituksen kokouksissa. Tasapuolisuuden vuoksi kaikilla jäsenkunnilla tulisi minimissään olla asiantuntijaedustajan lisäksi nimetty poliittinen edustaja, jolla on aina läsnäolo- ja puheoikeus hallituksen kokouksissa. Hallituspaikkojen jakautumista katsottaessa ei kuitenkaan olisi kohtuutonta, että kaikki jäsenkunnat olisivat edustettuina hallituksessa joko jäsenen tai varajäsenen muodossa.

Keskusteluissa perussopimuksen muuttamisesta on noussut esiin vuotuisen toiminta- ja taloussuunnitelmaluonnoksen lausuntoaika ja sen pidentäminen syyskuun puoliväliin. Tällä hetkellä jäsenkunnan on tullut antaa lausuntonsa elokuun loppuun mennessä, mikä on koettu lausuntovalmistelun kannalta haasteelliseksi. Kauniainen on vuosittain joutunut anomaan lausunnonleen lisäaikaa päätöksentekoaikojen kokousaikataulujen vuoksi. Mikäli lausunnon määräpäivä olisi vasta syyskuun puolivälissä, olisi lausuntoaineistoa myös mahdollista päivittää elokuun

matkustajamäärä- ja lipputuloennusteiden tiedoilla hyvin aikaisessa vaiheessa keväällä tehtyjen ennusteiden sijaan.

Yhdyskuntavaliokunta keskustelee muutostarpeista HSL:n perussopimukseen.

Yhdyskuntatoimen johtaja Marianna Harju:

Yhdyskuntavaliokunta esittää, että HSL:n perussopimuksen muutosneuvotteluissa tuodaan Kauniaisten osalta esiin mm. seuraavat seikat:

Kaikilla jäsenkunnilla tulee olla edustus HSL:n hallituksessa

Vuosittaisen toiminta- ja taloussuunnitelman lausuntoaikaa pidennetään syyskuun puoleenväliin

-
-

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Oheismateriaali:

HSL voimassa oleva perussopimus